

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/sledztwa-i-lustracja/sciganie-zbrodni-przeciwko-nar/sledztwa-1/oddzialowa-komisja-w-krakowie/31558,Sledztwa-w-toku.html>
03.03.2026, 01:32

Śledztwa w toku

Zbrodnie komunistyczne

1. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na znęcaniu się fizycznym i psychicznym przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego nad bezprawnie pozbawionymi wolności Antonim S., Adamem D., Janem F., Kazimierzem B., Antonim K. i Stanisławem M. w okresie od 30 listopada 1946r. do 26 lutego 1947r. przez PUBP w Wadowicach w celu wymuszenia zeznań, (S 78.2024.Zk).

W sprawie są przesłuchiwanie świadkowie, pokrzywdzeni oraz trwa kwerenda w Archiwum IPN. Dokonywane są oględziny akt spraw dotyczących w/w oraz akt funkcjonariuszy państwa komunistycznego, sędziów i prokuratorów.

2. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegające na znęcaniu się fizycznym i psychicznym przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego nad bezprawnie pozbawionymi wolności Franciszkiem K., Wojciechem K., Wojciechem T. i Janem P. w okresie od 20 maja 1949r. do 18 czerwca 1949r. w Krakowie w celu wymuszenia zeznań, (S 50.2025.Zk).

W sprawie trwa kwerenda w Archiwum IPN. Dokonywane są oględziny akt dotyczących pozbawienia wolności Antoniny Ś. oraz akt funkcjonariuszy UB, sędziów i prokuratorów.

Ponadto w sprawie przesłuchiwanie są świadkowie.

3. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegającej na zabójstwach obywateli polskich dokonanych w trakcie prób przekroczenia granicy czechosłowacko-austriackiej w latach 1948-1989 dokonanych przez funkcjonariuszy komunistycznych Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, które to działanie stanowiło prześladowanie z powodów politycznych ludności cywilnej w ramach działań totalitarnych państwa komunistycznego (S 48.2016.Zk).

W toku śledztwa zgromadzono dostępną dokumentację dotyczącą przypadków przekraczania przez obywateli polskich granicy pomiędzy Czechosłowacją a Austrią i RFN. Dokonano oględzin odnalezionych i przesłanych akt przez Oddziałowe Archiwum IPN w Krakowie. W poczet materiałów śledztwa włączono dokumentację dotyczącą przedstawionych wyżej zdarzeń przekazaną przez Czeski Urząd Dokumentacji i Badania Zbrodni Komunizmu (tzw. UDV). Przesłuchano w charakterze świadków osoby najbliższe dla pokrzywdzonych, którzy zginęli przy próbie przekraczania granicy. Aktualnie do Europejskiej Platformy Pamięci i Sumienia w Pradze skierowano pismem wystąpienie dotyczące przekazania dodatkowych materiałów archiwalnych odnoszących się do zdarzeń pozostających przedmiotem śledztwa.

4. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegające na znęcaniu się fizycznym i psychicznym przez funkcjonariusza państwa komunistycznego nad bezprawnie pozbawioną wolności Antoniną Ś. w okresie od 19 sierpnia 1946r. do 24 sierpnia 1946r. w Nowym Targu w celu wymuszenia zeznań, (S 49.2025.Zk).

W sprawie trwa kwerenda w Archiwum IPN. Dokonywane są oględziny akt dotyczących pozbawienia wolności Antoniny Ś. oraz akt funkcjonariuszy UB, sędziów i prokuratorów.

5. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegające na indywidualnym naruszeniu praw człowieka, w tym w szczególności prawa do wolności osobistej, nietykalności i godności osoby oraz prawa do sprawiedliwego procesu przed niezawisłym sądem, wyrażającej się w stosowaniu represji przez prokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Zielonej Górze i sędziego Wojskowego Sądu Garnizonowego w Zielonej Górze będących funkcjonariuszami państwa komunistycznego, przekraczających w okresie od dnia 27 stycznia 1982 roku do dnia 26 marca 1982 roku w Zielonej Górze przysługujące im uprawnienia służbowe poprzez zastosowanie tymczasowego aresztowania wobec Stanisława K., a następnie wydanie wyroku skazującego wymienionego na karę pozbawienia wolności za popełnienie czynu z art. 270§1 kodeksu karnego z 1969 roku pomimo braku realizacji przezeń znamion przypisanego mu przestępstwa i działania w ten sposób na szkodę interesu publicznego oraz interesu prywatnego pokrzywdzonego, (S 52.2021.Zk).

W toku postępowania skierowano wnioski o wydanie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Jana W. i Leszka G. funkcjonariuszy wojskowego wymiaru sprawiedliwości państwa komunistycznego. W dniu 27.03.2025r. uzyskano zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Jana W. – prokuratora byłej Prokuratury Apelacyjnej w Poznaniu w stanie spoczynku. Względem wymienionego, dnia 2.04.2025r. wydane zostało postanowienie o przedstawieniu zarzutu popełnienia przestępstw z art. 165 § 2 kk z 1969r. i innych w zw. z art. 2 ust. 1 i art. 3 ustawy o IPN.

6. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, będącej jednocześnie zbrodnią przeciwko ludzkości, wyrażającą się w indywidualnym naruszeniu praw człowieka, a w szczególności prawa do wolności osobistej i nietykalności oraz prawa do uczciwego i sprawiedliwego procesu poprzez przekroczenie uprawnień i stosowanie represji polegających na wydaniu w dniach 6, 8 i 10 lutego 1982 r. w Kielcach, w ramach postępowania przygotowawczego sygn. akt Pg.Śl.II 13/82 przez prokuratorów Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Kielcach, będących funkcjonariuszami państwa komunistycznego postanowień o tymczasowym aresztowaniu Edwarda A., Jerzego Ch., Jerzego J., Dariusza L. i Danuty W., co stanowiło poważne prześladowanie pokrzywdzonych z powodu ich przynależności do określonej grupy politycznej – osób kontynuujących działalność opozycyjną po wprowadzeniu stanu wojennego – w sytuacji, w której zgromadzony w toku śledztwa materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że osoby te dopuściły się przestępstwa i działania w ten sposób na szkodę interesu publicznego i interesu prywatnego pokrzywdzonych, w wyniku czego pokrzywdzeni zostali pozbawieni wolności na czas powyżej 7 dni, (S 52.2022.Zk).

W sprawie skierowano do Sądu Najwyższego wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej byłego prokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Kielcach.

7. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegające na bezprawnym pozbawieniu wolności: Wojciecha L., Mariana Cz., Marka F. i Jerzego Ch. przez wiceprokuratora Prokuratury Wojewódzkiej w Zielonej Górze (S 80.2021.Zk).

Izba Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego w Warszawie odwołała wyznaczony na dzień 21 listopada 2025 r., termin rozpoznania wniosku skierowanego przez prokuratora OKŚZpNP w Krakowie o podjęcie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej wiceprokuratora Prokuratury Wojewódzkiej w Zielonej Górze, który w 1982 r. zastosował

wobec czterech pokrzywdzonych tymczasowe aresztowania, albowiem sędzia mający rozpoznawać w/w wniosek przeszedł w stan spoczynku. Wyznaczono do rozpoznania sprawy innego sędziego SN, lecz nowy termin rozpoznania wniosku prokuratora OKŚZpNP w Krakowie nie został dotąd wyznaczony.

8. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, będącej jednocześnie zbrodnią przeciwko ludzkości, wyrażającą się w indywidualnym naruszeniu praw człowieka, a w szczególności prawa do wolności osobistej i nietykalności oraz prawa do uczciwego i sprawiedliwego procesu poprzez przekroczenie uprawnień i stosowanie represji polegających na wydaniu w dniu 16 grudnia 1982 r. w Zielonej Górze, w ramach postępowania przygotowawczego sygn. akt Pg.Śl.I 133/82 przez prokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Zielonej Górze, będącego funkcjonariuszem państwa komunistycznego postanowienia o tymczasowym aresztowaniu Marka S., co stanowiło poważne prześladowanie pokrzywdzonego z powodu jego przynależności do określonej grupy politycznej - osób sprzeciwiających się polityce władz po wprowadzeniu stanu wojennego - w sytuacji, w której zgromadzony w toku śledztwa materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że pokrzywdzony dopuścił się przestępstwa i działania w ten sposób na szkodę interesu publicznego i interesu prywatnego pokrzywdzonego, w wyniku czego Marek S. został pozbawiony wolności na czas powyżej 7 dni (S 73.2022.Zk).

Sprawa dotyczy samych działań procesowych, polegających na ściganiu i oskarżaniu osób sprzeciwiających się władzy przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego. Wystąpiono o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej byłego prokuratora Wojskowej Prokuratury Garnizonowej.

9. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegające na stosowaniu represji wobec jednostki, mających postać przemocy, gróźb bezprawnych oraz innych sposobów fizycznego i psychicznego znęcania się nad tymczasowo aresztowanym członkiem antykomunistycznej organizacji Kazimierzem K., pomiędzy 10 kwietnia 1948 r. a 21 kwietnia 1948 r., w Kielcach, w celu uzyskania od niego określonej treści wyjaśnień, przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego - oficerów śledczych Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego (S 8.2025.Zk).

W dalszej fazie śledztwa dokonano oględzin akt postępowania o stwierdzenie nieważności wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 29 kwietnia 1948 r., sygn. akt Sr 306/48, w stosunku do Kazimierza K. Ustalono na tej podstawie, iż wniosek taki Sąd Wojewódzki w Kielcach oddalił. Postanowienie to zaskarżył pełnomocnik Kazimierza K. Sąd Apelacyjny w Krakowie postanowienie Sądu I instancji utrzymał w mocy. Ustalono także, iż toczyło się postępowanie o stwierdzenie nieważności w stosunku do skazanego tym wyrokiem Mariana L. Wniosek ten został także ostatecznie oddalony. Nie występowano z takimi wnioskami w stosunku do Czesława B., Kazimierza K. i Adama W. Dokonano oględzin akt pozostałych funkcjonariuszy WUBP w Kielcach, którzy wykonywali czynności procesowe z udziałem Kazimierza K. i innych czterech podejrzanych w toku śledztwa w 1948 r. Ustalono, iż funkcjonariusze ci od wielu lat nie żyją, uzyskano z właściwych USC ich akty zgonów. Dokonano także oględzin akt osobowych prokuratora wojskowego Andrzeja W., który na rozprawie w dniu 29 kwietnia 1948 r. (sesja wyjazdowa Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach w Nowej Słupi) zażądał wymierzenia Kazimierzowi K. kary dożywotniego więzienia. Ustalono, iż Andrzej W. nie żyje. Przesłuchano Edmunda K., syna Kazimierza K. Ustalono, iż Czesław B., Kazimierz K., Adam W. i Marian L. zmarli. Ustalono kolejnych ośmioro ich żyjących krewnych, cztery z tych osób już przesłuchano. Podjęto czynności zmierzające do przesłuchania pozostałych ustalonych osób. Wykonywane są dalsze czynności

zmierzające do wyjaśnienia okoliczności zbrodni stanowiącej przedmiot śledztwa i ustalenia osób za nią odpowiedzialnych, jak też do ustalenia dalszych osób mogących posiadać w sprawie istotne informacje. Śledztwo prowadzone jest także w kierunku prawidłowego rozstrzygnięcia czy na szkodę Kazimierza K. w dniu 29 kwietnia 1948 r. dopuszczono się zbrodni sądowej lub podżegania do takiej zbrodni. Po wykonaniu zaplanowanych czynności zostanie w sprawie opracowana końcowa decyzja merytoryczna.

10. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegającej na stosowaniu represji poprzez zabójstwo Stanisława S. na mocy wyroku Wojkowego Sądu Rejonowego w Krakowie z dnia 13 kwietnia 1949 roku, wydanego na sesji wyjazdowej w Nowym Sączu przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w związku z działalnością wymienionego w zbrojnym podziemiu antykomunistycznym (S 25.2025.Zk).

Rodzina S. zamieszkiwała w Rypnem koło Stanisławowa. W 1941 roku rodzina przeprowadziła się do Krosna. Tam Krystyna i Kajetan S. podjęli działalność konspiracyjną w strukturze AK. Krystyna S. została aresztowana przez krośnieńskie Gestapo we wrześniu 1943 roku i w toku brutalnego śledztwa pozbawiona życia. Wiosną 1945 roku rodzina S. przeprowadziła się do Prądówki w powiecie Nowy Tomyśl. Przeprowadzka była związana między innymi z obawą przed aresztowaniem Kajetana S. przez NKWD, bowiem wymieniony nie ujawnił się, jako partyzant AK. Bracia S. wraz z ojcem znaleźli zatrudnienie w miejscowym Nadleśnictwie. Bracia związali się z miejscową konspiracją w postaci „Obozowych Drużyn Bojowych” stanowiących podziemną strukturę Stronnictwa Narodowego. Po aresztowaniu przez UB dowódcy organizacji Stanisława M., Kajetan S. obawiając się zatrzymania wyjechał na Śląsk i uzyskał zatrudnienie w kopalni w Bytomiu. Latem 1946 roku w trakcie pobytu w Szczawnicy nawiązał kontakt i przyłączył się do jednej z kompanii zgrupowania partyzanckiego dowodzonego przez Józefa K. ps. „Ogień”. Uczestniczył w działaniach pododdziału dowodzonego przez Jana B. ps. „Śmigły”. W dniu 2 kwietnia 1947 roku Kajetan S. ujawnił się przed komisją amnestijną WUBP w Krakowie i powrócił do Prądówki.

W czerwcu 1947 roku ponownie, w obawie przed aresztowaniem przez organy bezpieczeństwa, bracia Kajetan i Stanisław S. powrócili na Podhale, a we wrześniu przyłączyli się do oddziału „Wiarusy”. W lipcu 1948 roku doszło do podziału na dwie grupy. W oddziale Tadeusza D. pozostali Stanisław L. pseudonim „Dzielny”, „Harnaś”, Edward S. pseudonim „Szatan” i Mieczysław Ł. pseudonim „Grandziarz”. Do oddziału, który przyjął nazwę „Zorza” należeli Kajetan S. pseudonim „Lot”, Stanisław S. „Bratek”, Zbigniew Z. „Kanciarz” i Henryk M. „Gryf”. W listopadzie 1948 roku bracia S. wraz z oddziałem, za wyjątkiem Henryka M., postanowili opuścić kraj w celu przedostania się do amerykańskiej strefy okupacyjnej. W czasie ucieczki w listopadzie 1948 roku, bracia S. i Zbigniew Z. przedostali się na teren Czechosłowacji. Po kilku dniach marszu, w dniu 18 listopada 1948 roku zostali otoczeni przez funkcjonariuszy tamtejszej służby bezpieczeństwa. W walce zginęli Kajetan S. i Zbigniew Z. Schwytyany wówczas lekko ranny Stanisław S. został przekazany polskim władzom bezpieczeństwa.

Stanisław S. po przekazaniu do Polski został tymczasowo aresztowany postanowieniem z dnia 29 grudnia 1948 roku. W dniu 19 marca 1949 roku przedłożono do zatwierdzenia akt oskarżenia przeciwko Stanisławowi S. oraz sądzonym wraz z nim Helenie D. i Janowi B.

Stanisławowi S. zarzucono popełnienie 41 czynów przestępnych, a to przynależność do oddziałów „Wiarusy” i „Zorza”, nielegalne posiadanie broni palnej, a także pomocnictwa do zabójstwa. W dniach 11 i 12 kwietnia 1949 roku odbyła się rozprawa przed Wojkowym Sądem Rejonowym w

Krakowie na sesji wyjazdowej w Nowym Sączu. W toku rozprawy Stanisław S. i Jan B. przyznali się do popełnienia zarzuconych im czynów. Helena D. złożyła wyjaśnienia częściowo odmienne od tych ze śledztwa, ale przyznała się do zarzuconych jej czynów.

Wyrokiem WSR w Krakowie z dnia 13 kwietnia 1949 roku, sygnatura akt Sr 296/49, w składzie sędziego ppłk Julian P.-H. oraz ławnicy, oskarżeni zostali uznani za winnych popełnienia zarzuconych im przestępstw. Stanisław S. został skazany na łączną karę śmierci, Jan B. na karę 15 lat więzienia, a Helena D. na karę 10 lat więzienia.

Wyrok w postaci kary śmierci został wykonany na Stanisławie S. w dniu 15 lipca 1949 roku na terenie więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie.

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2012 roku, sygnatura akt II Ko 105/11, Sąd Okręgowy II Wydział Karny w Nowym Sączu stwierdził nieważność opisanego powyżej wyroku WSR w Krakowie w części dotyczącej Stanisława S.

Wobec ustalenia, iż zwłoki Stanisława S. zostały prawdopodobnie pochowane na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie w dniu 10 lipca 2025 roku przeprowadzono ekshumację szczątków z tego grobu. Ujawniono szczątki dwóch osób, które przekazano do Zakładu Medycyny Sądowej UJ w celu przeprowadzenia oględzin zewnętrznych i sekcji zwłok.

Śledztwo wymaga kontynuowania. Niezbędnym jest, bowiem uzyskanie opinii sądowo-lekarskiej w/w ZMS, a następnie przeprowadzenie identyfikacyjnych badań genetycznych przy uwzględnieniu porównawczego materiału genetycznego pochodzącego od krewnej Stanisława S.

Uzyskanie naprowadzonych dowodów oraz poczynienie na ich podstawie stosownych ustaleń pozwoli na opracowanie decyzji merytorycznej.

11. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegającej na znęcaniu się fizycznym i psychicznym przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego nad bezprawnie pozbawionym wolności Adolfem M. w okresie od 9 lutego 1952r. do 31 marca 1952r. w Krakowie w celu wymuszenia zeznań, (S 37.2025.Zk).

W sprawie prowadzona jest kwerenda w Archiwum IPN.

Dokonywane są oględziny akt dotyczących tej sprawy oraz akta funkcjonariuszy UB, prokuratora i sędziego.

12. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegające na przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego: oficerów śledczych Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego, prokuratora Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Kielcach, sędziego Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach, którzy bezprawnie pozbawili wolności, na czas dłuższy niż 7 dni, członka antykomunistycznej organizacji Jana K., pomiędzy 27 października 1948 r. a 15 listopada 1948 r., w Ostrowcu Św., w ramach represji za jego działalność w organizacji niepodległościowej, (S 55.2025.Zk).

W toku dotychczasowego postępowania zainicjowanego złożeniem zawiadomienia przez kancelarię radcy prawnego – pełnomocników Elżbiety R., córki Jana K., zmarłego w 1995 r., ustalono, iż Jan K. po wojnie prowadzić miał działalność niepodległościową w strukturach antykomunistycznej organizacji dowodzonej przez Stanisława J. W dniu 27 października 1948 r.

został zatrzymany przez funkcjonariuszy WUBP Kielce i tymczasowo aresztowany. Osadzono go w kieleckim więzieniu. Podczas prowadzonego śledztwa funkcjonariusze WUBP Kielce stosować mieli wobec Jana K. przemoc oraz inne niedozwolone metody śledcze, w celu uzyskania od niego określonej treści wyjaśnień. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach na sesji wyjazdowej w Ostrowcu Świętokrzyskim z dnia 15 listopada 1948 r. Jana K. skazano na karę 10 lat więzienia za udział w związku zbrodniczym oraz dokonanie napadu rabunkowego. Jan K. odbywał karę więzienia w kilku zakładach karnych, został warunkowo przedterminowo zwolniony w dniu 21 stycznia 1954 r. Przesłuchano w charakterze świadka – osoby pokrzywdzonej Elżbietę R., która potwierdziła okoliczności zatrzymania jej ojca i skazania go na karę 10 lat więzienia. Konieczne będzie dokonanie oględzin akt postępowania sądowego oraz akt śledczych przeciwko Janowi K., ustalenie nazwisk funkcjonariuszy UB, prokuratora wojskowego oraz sędziego wojskowego, którzy wykonywali z udziałem pokrzywdzonego czynności w 1948 r., ustalenie czy osoby te żyją, dokonanie oględzin ich akt osobowych, jak też ustalenie i przesłuchanie dalszych osób mogących posiadać istotne dla śledztwa informacje.

13. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegającej na stosowaniu represji z powodu przynależności do określonej grupy politycznej, w postaci fizycznego znęcania się w okresie od dnia 15 kwietnia 1950 roku do dnia 14 grudnia 1950 roku w Krakowie przez funkcjonariuszy Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Krakowie będących funkcjonariuszami państwa komunistycznego nad znajdującymi się w stanie bezradności Stanisławem G., Brunonem P. i Janem F. celem uzyskania od wymienionych określonej treści wyjaśnień, (S 3.2025.Zk).

W sprawie trwa kwerenda archiwalna celem uzupełnienia informacji potwierdzających zaangażowanie wyżej wymienionych w prowadzenie działalności o charakterze niepodległościowym.

14. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, polegającej na stosowaniu represji przez funkcjonariusza byłej Milicji Obywatelskiej będącego funkcjonariuszem państwa komunistycznego, poprzez pozbawienie życia w dniu 17 sierpnia 1945 roku w miejscowości Słomniki położonej na obszarze województwa małopolskiego Henryka S., z powodu jego przynależności do określonej grupy politycznej, (S 14.2024.Zk).

W toku śledztwa gromadzona jest dokumentacja archiwalna dotycząca zaangażowania Henryka S. w prowadzenie działalności o charakterze niepodległościowym. Kontynuowane pozostają jej oględziny, prowadzone pozostają przy tym czynności weryfikujące możliwość realizacji przedsięwzięć procesowych z udziałem funkcjonariuszy byłej MO oraz Urzędu Bezpieczeństwa.

Zbrodnie nazistowskie

1. Śledztwo w sprawie zbrodni nazistowskiej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na naruszeniu w okresie od maja 1940 r. do stycznia 1945 r. w Oświęcimiu i innych miejscowościach prawa międzynarodowego stanowiącego zbrodnię przeciwko ludzkości przez przedstawicieli władzy państwa niemieckiego polegającego na pozbawieniu wolności obywateli polskich poprzez osadzenie ich w obozie koncentracyjnym KL Auschwitz-Birkenau i poddaniu ich tam nieludzkemu traktowaniu oraz dokonywaniu ich zabójstw, tj. o przestępstwo z art. 1 pkt 1 dekretu z dnia 31 sierpnia 1944 roku o wymiarze kary dla faszystowsko – hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego.

Celem prowadzonego postępowania jest kompleksowe i wszechstronne wyjaśnienie okoliczności przestępstw w zakresie wyznaczonym przez treść art. 297 k.p.k., z uwzględnieniem ustaleń poczynionych dotychczas w postępowaniach karnych obejmujących swoim zakresem czyn będący przedmiotem postępowania.

Tak więc w toku śledztw niezbędne jest poczynienie ustaleń dotyczących:

- organizacji i funkcjonowania obozu zagłady KL Auschwitz-Birkenau w kontekście systemu obozów koncentracyjnych i obozów zagłady funkcjonujących w III Rzeszy Niemieckiej;
- danych osób osadzonych w obozie;
- okoliczności pozbawiania życia osób osadzonych w obozie;
- ilości ofiar obozu (w rozumieniu całkowitej ilości uwięzionych oraz ilości osób zgładzonych);
- systemu pracy przymusowej z wykorzystaniem więźniów obozu;
- czynów zabronionych o charakterze jednostkowym popełnionych na szkodę więźniów obozu;
- eksperymentów medycznych i paramedycznych dokonywanych na więźniach obozu;
- likwidacji obozu i przestępstw popełnionych w związku z jego ewakuacją;
- funkcjonariuszy III Rzeszy Niemieckiej pełniących służbę w obozie;
- wyników zakończonych postępowań karnych dotyczących przestępstw popełnionych w związku z funkcjonowaniem obozu.

Dla realizacji zadań wynikających z art. 1 pkt 1 lit. a) i pkt 2 Ustawy o IPN oraz art. 297 k.p.k. niezbędne jest pozyskanie dla potrzeb postępowania możliwie jak najdokładniejszych danych o potencjalnych źródłach informacji na temat objęty przedmiotem śledztwa.

Z punktu widzenia zasad prawa karnego potencjalny zakres procesowego zainteresowania obejmuje nie tylko dowody w znaczeniu ścisłym (tj. dowody z dokumentów, zeznań świadków, wyjaśnień oskarżonych, opinii biegłych), ale również tzw. informacje o dowodach, czyli wszelkie dane pozwalające na uzyskanie dowodów w rozumieniu procedury karnej. (S 78.2011.Zn).

Opracowano decyzje cząstkowe kończące poszczególne wydzielone części postępowania (dotyczy podobozów KL Auschwitz – Birkenau) oraz zbrodni popełnionych na trasach marszów ewakuacyjnych na przełomie 1944 i 1945r. Trwa opracowanie decyzji kończącej całość postępowania.

2. Śledztwo w sprawie zbrodni nazistowskiej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na masowych egzekucjach obywateli polskich w Przegorzałach w latach 1939-1944 dokonanych przez funkcjonariuszy państwa niemieckiego (S 61.2012.Zn).

Na obecnym etapie śledztwa zakończono badania genetyczne szczątków zabezpieczonych w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym z uwzględnieniem materiału porównawczego pobranego przez biegłego Instytutu Ekspertyz Sądowych. W toku kwerendy archiwalnej ujawniono materiały dotyczące działalności niemieckiego sądu specjalnego w Krakowie w tym dotyczące osób skazanych na karę śmierci i osadzonych w więzieniu św. Michała w Krakowie. Przedmiotowe

materiały są obecnie weryfikowane w odniesieniu do dotychczas zebranych w sprawie dowodów w tym zakresie obejmującym zapisy księgi zmarłych Parafii pw. Wszystkich Świętych w Krakowie. Ponadto trwają czynności zmierzające do ustalenia żyjących krewnych osób, których dotyczą zapisy w w/w księdze zmarłych, a zostały rozstrzelane na mocy wyroków niemieckiego sądu specjalnego w Krakowie.

Ustalone w ten sposób osoby zostały przesłuchane w charakterze świadków, a także pozyskano od nich biologiczny materiał porównawczy do badań genetycznych. Przeprowadzenie badań w tym zakresie powierzono Instytutowi Ekspertyz Sądowych w Krakowie. Wydano opinię z zakresu genetyki sądowej opracowaną przez biegłych w/w Instytutu. Genetyczne badania porównawcze nie doprowadziły do identyfikacji żadnej z ofiar tej zbrodni.

Śledztwo znajduje się w końcowej fazie. Ponadto w oparciu o nowe źródła dowodowe, podjęto kwerendę w niemieckich zasobach archiwalnych w celu ujawnienia akt postępowań niemieckiego sądu specjalnego w Krakowie.

W toku śledztwa podjęto analizę orzeczeń powojennych Sądu Grodzkiego w Krakowie w przedmiocie uznania za zmarłych. Powyższe nie doprowadziło do poczynienia nowych ustaleń w niniejszej sprawie. Ponadto powołano biegłych genetyków Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie celem opracowania uzupełniającej opinii w oparciu o uzyskany dodatkowo materiał porównawczy.

3. Śledztwo w sprawie zbrodni nazistowskiej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na dokonaniu zabójstwa Józefa G. w dniu 20 lutego 1943 roku w Krakowie przez funkcjonariuszy władzy państwa niemieckiego. (S 22.2022.Zn).

Niemieckie władze zarzuciły w/w nielegalny ubój i handel mięsem. Wyrokiem niemieckiego sądu w Krakowie Józef G. został skazany na karę śmierci, którą wykonano w nieustalonym miejscu we wskazanym dniu. Miejsce pochówku również nie jest znane.

Na obecnym etapie śledztwa prowadzona jest kwerenda w zasobie archiwalnym IPN oraz poszukiwane są inne źródła dowodowe.

Dotychczas uzyskano materiały obejmujące złożone w latach 70-tych XX wieku zeznania mieszkańców Pcimia, którzy byli świadkami aresztowania pokrzywdzonego. Ponadto rozszerzono kwerendę archiwalną także w zakresie niemieckich zasobów.

W toku śledztwa, w odniesieniu do szczątków ujawnionych w miejscu masowych egzekucji w Krakowie - Przegorzałach, podjęto czynności zmierzające do przeprowadzenia genetycznych badań eliminacyjnych dotyczących Józefa G.

Przeprowadzone w tym zakresie badania genetyczne nie doprowadziły do identyfikacji szczątków Józefa G.

4. Śledztwo w sprawie zbrodni nazistowskiej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości polegającej na rozstrzelaniu za pomoc Żydom Jana P. i Bolesława P. w Nowej Słupi, (S 64.2024.Zn).

W dalszej fazie śledztwa ustalono, iż Jan P. i Bolesław P. zostali rozstrzelani przez Niemców nie jesienią 1944 r., jak wskazywała osoba zawiadamiająca, lecz w maju 1943 r., daty bliżej nie ustalono. Odpowiedzialność za śmierć obu pokrzywdzonych ponoszą funkcjonariusze jednostki

niemieckiej żandarmerii - 62. Plutonu Żandarmerii stacjonującego w Nowej Słupi od marca 1943 r. Żołnierze tej formacji dopuścili się wielu zbrodni na mieszkańcach Nowej Słupi i wielu innych okolicznych miejscowości. Dowódcą tej jednostki był Albert S., skazany przez sąd w Chemnitz (b. NRD) za swe zbrodnie wojenne na karę śmierci, która w maju 1973 r. została wykonana. Prowadzone są czynności zmierzające do wyjaśnienia okoliczności przedmiotowej zbrodni, ustalenia osób dalszych za nią odpowiedzialnych oraz przesłuchania kolejnych osób mogących posiadać w tej sprawie istotne informacje.

5. Śledztwo w sprawie zbrodni nazistowskiej, będącej zbrodnią przeciwko ludzkości polegające na pozbawieniu wolności Aldony Z. i Zygmunta Z. przez funkcjonariuszy państwa niemieckiego (S 59.2025.Zn).

W sprawie prowadzona jest kwerenda archiwalna celem uzyskania informacji dotyczących okoliczności aresztowania pokrzywdzonych oraz ich zaangażowania w działalność o charakterze niepodległościowym.

Inne zbrodnie przeciwko pokojowi, ludzkości i zbrodnie wojenne

1. Śledztwo w sprawie polegającej na publicznym i wbrew faktom zaprzeczeniu zbrodniom na osobach o narodowości Żydowskiej w dniu 9 maja 2024r. w Dublinie w Irlandii, (S 79.2024.Zi₅₄₋₅₅).

Przeprowadzenie śledztwa zlecono Komendzie Wojewódzkiej Policji w Krakowie, która podejmie czynności zmierzające do ustalenia sprawców.

W sprawie zwrócono się do platformy X Corp oraz Twitter International Unlimited Company o wskazanie danych osobowych i adresu lokalizacji komputera, z którego zamieszczono post zaprzeczający zbrodniom nazistowskim.

Z uwagi na brak odpowiedzi wysłano wnioski o pomoc prawną do Departamentu Sprawiedliwości Irlandii o uzyskanie z platformy Twitter International Unlimited Company informacji dotyczącej adresu i użytkownika, który zamieścił wpis na platformie X kwestionujący Holocaust.

2. Śledztwo w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej jednocześnie zbrodnię przeciwko ludzkości, w sprawie publicznego i wbrew faktom, zaprzeczania zbrodniom przeciwko ludzkości, w listopadzie 2022 r., za pośrednictwem sieci Internet, polegającego na negowaniu zagłady narodu żydowskiego oraz zbrodni popełnionych na szkodę innych narodów okupowanych przez III Rzeszę Niemiecką Europy w obozie zagłady KL Auschwitz - Birkenau poprzez umieszczenie na kanale You Tube oraz na profilu Facebook, przez osobę podpisującą się, jako Reza B., filmu nagranego na terenie przylegającym do terenów byłego obozu Auschwitz II Birkenau w Brzezince zawierającego treści negujące Holocaust (S 4.2023.Zi₅₄₋₅₅).

W dalszej fazie śledztwa uzyskano z Prokuratury w Bonn wykonany europejski nakaz dochodzeniowy zawierający pełne dane osobowe podejrzanego Rezy B. oraz o jego dotychczasowej karalności. Ustalono dane jego obrońcy z urzędu. Konieczne jest przetłumaczenie z języka niemieckiego na język polski uzyskanych od strony niemieckiej dokumentów. Następnie zostanie sporządzony i skierowany do właściwego sądu akt oskarżenia przeciwko Rezie B.

[Następny Strona](#)